

LBRIS

We know
books

Samuel BJØRK

BĂIATUL DIN LUMINA
FARURILOR

În 1996, în ziua de Crăciun, un bărbat conducea prin munți, în drum spre casă, din Oslo. Avea șaptezeci și unu de ani, era văduv și își petrecuse Crăciunul cu fiica lui. De obicei, îi plăcea acest drum, din două motive. În primul rând, nu prea îi plăcea orașul, deși întotdeauna îi făcea bine să fie în preajma oamenilor mai tineri și a activității lor neîntrerupte. Al doilea motiv era peisajul magnific care îl înconjura. Păduri, întinderi largi, vârfuri de munte, lacuri; fiecare anotimp era la fel de uimitor. Cea mai bună parte a Norvegiei. Frumusețe adevărată cât vedea cu ochii. Iarna venise devreme în acel an și, când se așezase zăpada magică, era ca și cum ar fi condus printr-o carte poștală liniștită și feerică. De obicei. Bătrânul avea vederea slabă și încercase cu disperare să plece mai devreme ca să se bucure de drumul până acasă. La lumina zilei. Doar că, de data asta, nu plecase destul de devreme. Nu-i plăcea întunericul. Când stătea acasă, în fața șemineului, era bine – atunci nu îl deranja deloc că lumea se învârtea pe axa ei și că era rândul lui să fie înconjurat de noapte, nu îl deranja deloc; din când în când, putea fi chiar confortabil. Își turna un păhărel de tărie. Se ghemuia pe canapea, sub o pătură, în timp ce animalele sălbatice nocturne se trezeau afară și se făcea atât de frig, că pereții groși de cherestea scârțâiau. Dar să fie afară, pe drumuri? Atât de departe de casă? Nu, nu-i plăcea asta. Bătrânul încetini și își apropie mai mult fața de parbriz. Își cumpărase faruri de mașină foarte luminoase pentru urgențe ca aceasta și le aprinse când norii de pe cer blocau ultima rază slabă de lună. O întunecime înghețată și mută se întindea pretutindeni. Bătrânul inspiră adânc și

se gândi, pentru scurt timp, să oprească mașina și să rămână acolo peste noapte. Era o nebunie, bineînțeles. Erau aproape -20°C afară și era la kilometri distanță față de oricare dintre zonele populate. Putea face doar un lucru, și acela era să continue să meargă mai departe, cât de bine putea. Bătrânul era gata să pornească radioul ca să găsească un post care să-l țină treaz, când farurile lui surprinseră ceva ce îl făcu să își trântescă ambele picioare pe podeaua mașinii.

Doamne ferește!

Era o creatură pe drum, în fața lui.

Ce ...?

Cincizeci de metri.

Douăzeci de metri.

Zece metri.

Apăsă pedala de frână cu frenezie, simțindu-și inima sărindu-i în gât, cu degetele albindu-i-se pe volan și cu lumea aproape făcând implozie în fața lui înainte ca mașina să se oprească, în cele din urmă.

Bărbatul găfâi.

Ce naiba?

Un băiețel stătea pe drum, în fața lui.

Nu se mișca.

Buzele îi erau învinețite.

Și avea coarne de cerb pe cap.

PARTEA ÎNTÂI

APRILIE 2013

Capitolul I

Băiatul cu părul creț stătea pe scaunul din spate al bărcuței, încercând să fie foarte cuminte. Îl privea pe furiș pe tatăl lui, care avea vâslele, și simțea că se îmbujora de fericire. Își vedea tatăl din nou. În sfârșit. Trecuse ceva vreme de la ultima lor întâlnire, de când mama lui aflase ce se întâmplase în acea călătorie. În casa tatălui lui, în adâncul pădurii – în munți, practic –, casa pe care mama lui o numea colibă. Băiatul încercase să-i explice că era în ordine că tatăl lui nu încălzea cinele pe care ea le gătea pentru el, că fuma înăuntru și păstra o armă în camera de zi, pe care o folosea ca să împuște potârnichi, nu oameni, dar mama lui refuzase să-l asculte. Gata cu vizitele; chemase chiar și poliția, sau poate nu chiar poliția, dar pe cineva care venise acasă la ei, vorbise cu el la masa din bucătărie, scrisese anumite lucruri într-un caiet și, după aceea, nu i se mai permisesese să-și vadă tatăl. Până atunci.

Băiatul voia să-i spună tatălui lui că citise cărți de la ultima lui vizită. Despre pescuit. La bibliotecă. Să-i spună că învățase numele multor pești – coregon, fântânel, păstrăv, somon – și că știa că nu aveau să găsească știucă într-un lac ca acesta pentru că știucii îi plăcea să se ascundă în stuf. Nu era stuf aici, doar mlaștină până la marginea apei, dar nu spuse nimic pentru că învățase să nu spună. Când mergea la pescuit, nu trebuia să vorbească; doar foarte încet și doar dacă tatăl lui vorbea primul.

– Prima călătorie până la Svarttjønn din anul ăsta, îi șopti tatăl lui și îi zâmbi.

– Și e specială de fiecare dată, îi răspunse băiatul în șoaptă și simți încă o dată minunata senzație de iubire care îl cuprindea oricând tatăl lui se uita la el.

Băiatul încercase să îi explice asta mamei lui de nenumărate ori. Despre tatăl lui. Cât de mult îi plăcea să fie acolo. Să vadă păsările de la fereastră. Să simtă mirosul copacilor. Că banii nu erau singurul lucru care conta, că nu era vina tatălui lui că nimeni nu voia să-i cumpere desenele, că era în ordine să mănânce cina fără să se spele întâi pe mâini și fără o față de masă, dar ea refuza să-l asculte și, uneori, își găsea cuvintele atât de greu, că, în cele din urmă, renunțase să mai încerce.

Să fie cu tatăl lui.

Își ridică ochii spre nori și speră că aveau să dispară în scurt timp și să facă loc stelelor. Atunci aveau să vină peștii. Își îndreptă privirea încă o dată spre tatăl lui, spre brațele lui puternice, care trăgeau în liniște vâslele prin apa aproape la fel de neagră ca smoala, și fu tentat să-i spună că și el făcuse exerciții fizice și, în curând, ar fi putut să vâslească, dar nu spuse nimic. Nu mergea la sala de sport la care mergea mama lui – copiii nu aveau voie, și el avea doar zece ani –, dar se antrenase acasă, în camera lui – făcea flotări și abdomene, practic, în fiecare după-amiază, de aproape șase luni. Se studiasse în oglindă de câteva ori, dar mușchii lui nu crescuseră foarte mult. Nu conta, măcar încerca. Poate vara viitoare. Până atunci, poate că antrenamentul avea să dea rezultate. Băiatul cu părul creț încercase să își imagineze cum ar fi fost. Ar fi intrat pe poartă cu rucsacul lui, poate purtând unul dintre tricourile pe care le purtau bărbații de la sala de sport a mamei lui, bărbați cu brațe mari, mușchi mari, care puteau să vâslească ușor, apoi tatăl lui ar fi putut să stea pe scaunul din spate, în timp ce fiul lui ar fi tras vâslele prin apă.

– Nu există călătorie de pescuit adevărată fără bere. Tatăl lui îi făcu cu ochiul în timp ce își întinse mâna printre picioare și deschise încă una dintre dozele verzi de pe fundul bărcii.

Băiatul îi răspunse dând din cap, deși știa că acesta era unul dintre lucrurile despre care mama lui discutase cu vizitatorii, despre cum tatăl lui bea prea mult și era iresponsabil. Lacul Svarttjønn. Minunatul și izolatul lac de munte despre care știau puțini oameni, iar acum ei doi erau, în sfârșit, pe lac împreună, așa că încercă din răspuțeri să nu se mai gândească la asta. La faptul că mama lui spusese că nu avea să mai fie o dată viitoare. Gata cu vizitele la tatăl lui. Asta putea fi ultima.

– Prima aruncare? șopti tatăl lui, punând vâslele în barcă.

– Muscă sau linguriță rotativă? întrebă băiatul în șoaptă, știind că asta era important, deși încă nu înțelegea de ce.

Tatăl lui luă încă o înghițitură din bere și se uită la nori, apoi peste apa întunecată.

– Tu ce crezi?

– Linguriță rotativă? încercă băiatul, oarecum șovăitor la început, dar simți furnicături de fericire în obraji când tatăl lui dădu din cap, îi zâmbi și deschise cutia cu momeli de lângă el, de pe scaun.

– E prea întuneric pentru muscă, nu crezi?

– Da, dădu băiatul din cap; se uită la nori și se prefăcu, pentru un moment, că nu observase că cerul nu era la fel de înstelat precum trebuia să fie.

– Poftim, spuse tatăl lui, când atașă cârligul colorat de capătul firului undiței.

Fu un moment solemn când băiatul luă undița pe care tatăl i-o înmână și, chiar dacă știa ce avea să spună tatăl lui după aceea, se prefăcu că învață ceva nou când tatăl lui îi zise încet:

– Ține-o scurtă, ca să nu dăm de fund, bine?

– Bine, spuse băiatul și aruncă undița peste bord.

Ținu strâns. Ridică undița. Trase înapoi. Dădu drumul la momentul potrivit. Băiatul cu părul creț se îmbujoră de emoție din nou când văzu ochii tatălui lui, care îi transmiteau că făcuse totul corect în timp ce cârligul colorat zbură prin aer și lovi apa neagră cu un pleoscăit aproape inaudibil.

– Nu prea mult, murmură tatăl lui, deschizând o altă bere. Se face ușor.

Băiatul făcu așa cum îi spuse tatăl lui și, brusc, simți o dorință puternică de a-i spune mamei lui că se înșela. În legătură cu barca. Și lacul. Voia să fie cu tatăl lui. Indiferent ce ziceau oamenii cu caiete. Poate chiar să se mute acolo? Să hrănească păsările? Să-l ajute pe tatăl lui să repare acoperișul? Să repare dalele de piatră de pe trepte, cele desprinse? Era atât de adâncit în gândurile lui despre cât de minunat ar fi fost, că era să uite că ținea undița.

– A mușcat!

– Ce?

– A mușcat ceva!

Băiatul se trezi din reverie când își dădu seama că undița începuse să se îndoiaie. Încercă să rotească firul, dar de-abia putea mișca manivela.

– E unul mare! strigă băiatul, uitând că trebuia să vorbească încet.

– La naiba, spuse tatăl lui, mișcându-se pe scaunul din spate. Prima ta aruncare – ești sigur că n-ai prins ceva de pe mal?

– Nu... cred... spuse băiatul, trăgând de captura lui cât de tare putea. Era atât de grea, că trăgea barca mai aproape de mal.

– Ia uite că vine, spuse tatăl lui, apoi zâmbi și își întinse mâinile peste marginea bordului. O, Iisuse! exclamă el.

– Ce e?

– Nu te uita, Thomas, strigă tatăl lui în timp ce captura lor se apropie de barcă.

– Tată?

– Întinde-te pe fundul bărcii. Nu te uita!

Voia să asculte cu disperare, dar nu-i mai funcționau urechile.

– Tată?

– Jos, Thomas, nu te uita!

Dar el se uită oricum.

La fata care zăcea în apă, sub ei.

La fața ei albă și vânătă.

La ochii ei deschiși.

La hainele ei plutitoare și umede; haine complet nepotrivite pentru pădure.

– Tată?

– Întinde-te jos, Thomas! La naiba.

Băiețelul nu mai reuși să vadă nimic înaintea ca tatăl lui să sară de pe scaun.

Și să-l împingă pe fundul bărcii.

Capitolul II

Karoline Berg nu se temea să zboare. Era doar o scuză. Adevărul era că se temea să meargă oriunde. Prefera să stea acasă. Îi plăceau obiceiurile ei – nu, *avea nevoie* de obiceiurile ei.

– Mamă, te rog, vino și vizitează-mă.

– Mi-ar plăcea, Vivian, dar știi că mi-e frică de zbor...

– Atunci ia trenul.

– Și să stai blocată într-un compartiment închis ermetic, timp de șaisprezece ore, cu niște necunoscuți?

– Nu, înțeleg, doar că mi-ar plăcea foarte mult să mă vezi când dansez.

– Dar te-am văzut când dansai, Vivian. De multe ori.

– Știu, dar nu vorbim despre Centrul de Arte Bodø. Asta e Opera din Oslo, mamă. Opera! Ți-am spus că am fost acceptată în ansamblul lui Alexander Ekman? Voi dansa în *Lacul lebedelor*. *Lacul lebedelor!* Nu-i așa că e minunat?

– E minunat, Vivian. Felicitări, draga mea.

– Mamă, îmbătrânești înainte de vreme, acolo, de una singură.

Te rog, vino în Oslo. Putem ieși la cină. Ai auzit de Maaemo? E în Ghidul Michelin și în toate. Am putea...

Bineînțeles că voia să își vadă fiica dansând.

Doamne, nu își dorea nimic mai mult.

– Ne vedem data viitoare când vii acasă. Nu putem să o lăsăm așa?

– Bineînțeles, mamă. Ascultă, trebuie să plec, avem o repetiție. Ești bine?

– Sunt bine, Vivian. Nu-ți face griji pentru mine.

– Bine, mamă, vorbim în curând.

– Ar fi bine.

Doamne, când devenise totul așa?

Zilele doar veneau și treceau.

Ce se-ntâmplase cu viața ei?

Viața la care visase?

Avea patruzeci și doi de ani, dar se simțea ca de o sută. Își mânca sandwichul cu creveți la prânz, la Sydvest, în fiecare sâmbătă; nimeni nu o spunea cu voce tare, dar știa că prietenii ei râdeau de ea. Aceiași vechi prieteni pe care îi avusese dintotdeauna. Făcuseră școala împreună și avusese foarte multe planuri. Să călătorească în India. În Africa. Să culeagă mere în Guatemala. Să cânte la chitară pe o stradă din Amsterdam. Ceilalți, nu, ei nu aveau planuri dincolo de căsătorie, copii, o slujbă la consiliu sau la supermarketul local – sigur, nu plecau niciodată din Bodø –, dar acum i se părea că toți fuseseră prin lume: toți, cu excepția ei.

Vivian mersese în Oslo, pentru o audiție, în primăvară, în urmă cu doi ani. Puternica și minunata Vivian, care sosise pe neașteptate, practic, de nicăieri. Din aeroportul Bodø, de unde avioanele zburau din toată lumea; soldații NATO veneau aici pentru exerciții. Karoline Berg avea pe atunci douăzeci de ani și nicio grijă pe lume. El era un englez care o lăsă cu burta la gură și fără nicio adresă.

Era vina lui?

Luke Moore din Leeds, pilotul chipeș cu bucle brunete.

„N-ai mers niciunde, Karoline?”

E doar vina ta.

Locuia într-un apartament mic, la o aruncătură de băț de aeroport, dar niciodată nu intrase în el.

Nu mersese niciunde.

- Trebuie să mergi în Alicante. E minunat, chiar e.

Spuse Mette.

Aceasta fusese una dintre cele mai bune prietene cândva, dar nu mai era. Acum avea un soț, copii, o casă mare în Hundstad și mergea în concediu, în fiecare vară, în locuri foarte îndepărtate de Bodø.

- Mă refer la Key West. Am auzit că a fost grozav, dar, pe bune?

Spuse Synnøve.

Care se chinase în școală, dar apoi reușise să pună mâna pe un om de afaceri din Harstad, căruia îi plăcea să călătorească cu iahtul și să investească în proprietăți străine.

Râdeau de ea, da, exact asta făceau.

De câte ori intrau pe ușile supermarketului.

Nu cu voce tare, dar își dădea seama de pe fețele lor.

- Doriți bon? Aveți nevoie de o pungă?

Doamne, cât ura zgomotul acela.

Franzelă integrală.

Bip.

Lapte.

Bip.

Patru doze de Coke, ofertă specială.

Bip.

Ești urâtă.

Bip.

Nu vei reuși nimic în viață.

Bip.

Dar, în secret – o, dacă ar fi știut! –, sunase la un număr pe care îl găsisese pe internet. Băuse câteva pahare de vin roșu ca să aibă curaj. Și, da, sunase de câteva ori fără să spună nimic, cu palmele transpirate, dar, în cele din urmă, la a treia încercare, îndrăznise să deschidă gura.

Un psiholog.

Iisuse Hristoase, mai mult măciniș pentru moara de bârfe, încă o persoană care să râdă de ea, dar sunase oricum.

Slavă Domnului.

Aeroportul Bodø.

Locuise lângă el aproape treizeci și cinci de ani, dar niciodată nu pusese piciorul dincolo de ușile lui.

Karoline Berg trase geamantanul mare, nou și roșu, pe ultima porțiune până la intrare, apoi se opri ca să-și recapete răsuflarea.

Ce spusese psihologul?

„Pași mici.

Bine, poți să faci asta, Karoline.“

Își vedea reflexia în ușile glisante lucioase. Aproape că putea să le atingă, dar i se părea că erau pe altă planetă. Își cumpărase haine noi. Fusese la coafor. După ce reușise, în sfârșit, să facă acel apel telefonic, făcuse tot ce îi spusese el. Nu imediat; nu, inițial, se consumase din cauza disprețului de sine. De parcă ar fi curs murdărie din gura ei oricând o deschidea. Îi pusese foarte multe întrebări personale. Lucruri la care nici măcar nu se gândise. Care a fost relația cu tatăl tău? Cum te-ai înțeles cu mama ta? Fusese amețită, îi fusese greață; gânduri și sentimente tulburătoare pe care nu știa că le avea o ținuseră trează noaptea. Dar, după câteva săptămâni, ceva păru să se relaxeze. Era ca o avalanșă. Când începu să se deschidă, nu se mai putu opri.

Zâmbi reflexiei ei.

„Cât de bine arăți, Karoline.